

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-101/22-B

Název	Základní škola Brno, nám. Míru 3, příspěvková organizace
Sídlo	náměstí Míru 375/3, Stránice, 602 00 Brno
E-mail	zsmiru@zsmirubrno.cz
IČ	48512648
Identifikátor	600107965
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Kateřina Julínková
Zřizovatel	statutární město Brno, městská část Brno-střed
Místo inspekční činnosti	náměstí Míru 375/3, Stránice, Brno
Termín inspekční činnosti	15. 3. 2022 – 17. 3. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Brno, nám. Míru 3, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost základní školy (dále ZŠ), školní družiny a školní jídelny-výdejny.

V aktuálním školním roce škola vzdělávala 250 žáků ve 13 třídách prvního a druhého stupně, čtyři žáci plnili povinnou školní docházku v zahraničí.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), včetně žáků mimořádně nadaných, byla poskytována potřebná podpůrná opatření 1. – 3. stupně včetně podpory asistentů pedagoga.

Zájmové vzdělávání bylo realizováno pro 97 žáků prvního stupně v pěti odděleních školní družiny. Provoz školní družiny byl organizován v době před zahájením vyučování a po jeho skončení.

Stravování žákům poskytovala školní jídelna-výdejna.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry vedení školy vytvářet přátelské prostředí pro výchovu a vzdělávání, se pedagogům dařilo sdílet a cíleně naplňovat. Vedení školy aktivně vytvářelo pozitivní klima a vhodné podmínky pro rozvoj pedagogické spolupráce mezi vyučujícími, žáky i ostatními účastníky pedagogického procesu. Přátelská spolupracující atmosféra byla zřejmá a celý výchovně vzdělávací proces pozitivně doplňovala. Tyto koncepční záměry byly vhodně zapracovány do školního vzdělávacího programu ZŠ, který učitelé průběžně aktuálně modifikovali a úpravy zapracovávali do svých plánů. Vedení a řízení zájmového vzdělávání nemělo jasně definovanou a sdílenou vizi a konkrétní kroky k jejímu naplnění. Výchovné a vzdělávací strategie byly jen okrajově propojeny se školním vzdělávacím programem školní družiny, jeho cíli a aktuálními trendy. Pro podporu plynulého chodu školy ředitelka účelně delegovala část svých řídicích kompetencí na své dvě zástupkyně a další spolupracovníky. Všichni pedagogové se na chodu školy aktivně podíleli prostřednictvím operativních porad, které probíhaly pravidelně každý týden. Vedení školy se tak dařilo řešit nastalé problémy i běžnou agendu bezodkladně. Pedagogové spolupracovali i neformálně a zkušenosti si vyměňovali průběžně. Hospitační činnost vykonávaná vedením školy, včetně vzájemných hospitací pedagogů na ZŠ, sloužila zejména k metodické podpoře a účelnému sdílení inspirativních příkladů. V některých případech ale nepostihla rezervy, které byly patrné ve sledované výuce během inspekční činnosti na ZŠ i ve školní družině. Kontrolní činnost vedení školy vykazovala drobné nedostatky v oblasti kontroly obsahu povinné dokumentace. Na kvalitu poskytovaného vzdělávání tyto nedostatky zásadní negativní vliv neměly. Další vzdělávání pedagogických pracovníků bylo vedením školy podporováno a bylo realizováno. Vycházelo především ze zájmu pedagogů, ale i z identifikovaných potřeb školy. V uplynulém období bylo účelně zaměřeno zejména na problematiku realizace distanční výuky a možnosti využívání výukové komunikační platformy. Oblasti zájmového vzdělávání se týkalo spíše v menší míře. Škola realizovala evaluační šetření. Pro vedení školy bylo účinným zdrojem informací a bylo využito k nastavení potřebných opatření v oblasti vzdělávání, ale i v oblasti osobnostního růstu pedagogů. Metodická podpora byla pedagogům poskytována průběžně, začínajícím učitelům pak prostřednictvím uvádějících učitelů a vzájemných hospitací.

Organizace práce se žáky se SVP byla promyšlená a systematická. Pravidelná setkání efektivně spolupracujících členů školního poradenského pracoviště a jejich úzká spolupráce s ostatními pedagogy umožňovala včasné rozpoznání SVP jednotlivých žáků a bezodkladné

nastavení a poskytování vhodných podpůrných opatření. Poradenské služby zahrnovaly nejen oblast specifických poruch učení a chování, ale zaměřovaly se také na podporu nadání žáků a kariérové poradenství. Efektivitě práce se žáky se SVP napomáhala účelná komunikace školy se školskými poradenskými zařízeními, se zákonnými zástupci žáků a také funkční pravidelné vyhodnocování poskytovaných podpůrných opatření. K přínosným aktivitám patřilo zajištění a realizace předmětu speciálně pedagogické péče, nabídka pedagogické intervence pro žáky s potřebou podpůrných opatření prvního stupně, individuální podpora žákům jednotlivými učiteli a asistenty pedagoga ve výuce a také pravidelné i příležitostné doučování. Nedílnou součástí chodu školy byly i aktivity zaměřené na předcházení a řešení rizikového chování žáků, které se opíraly o dobře vypracovaný školní preventivní program.

Prostorové a materiální podmínky školy umožňovaly v dostatečné míře realizaci školních vzdělávacích programů. Vedení školy tyto podmínky pravidelně vyhodnocuje a průběžnou revitalizací doplňuje a zkvalitňuje. Škola disponuje venkovními prostory, které umožňují výuku pěstitelských prací, v areálu školy je i sportovní hřiště a altán využitelný jako učebna. K výuce slouží i školní dílna pro rozvoj polytechnických dovedností, kuchyňka, školní knihovna a keramická dílna. Veškeré tyto prostory byly pro výuku efektivně využívány a sloužily k rozvoji širokého spektra klíčových kompetencí a gramotností. Vnitřní prostory a celkové podmínky pro výuku tělesné výchovy jsou do jisté míry omezené. Tělocvična je rozměrově menší, výuka probíhá koedukovaně ve dvouhodinových blocích a tyto skutečnosti jsou limitujícími faktory pro plnou kvalitu výuky zejména při větším počtu žáků. Škola tento stav kompenzuje realizací výuky tělesné výchovy na venkovním hřišti a v okolí školy, které tyto možnosti nabízejí. Prostory pro převlékání žáků před výukou tělesné výchovy jsou nevhodné. Žáci se převlékají ve výklenku před tělocvičnou a na jejím ochozu. Školní družina měla k dispozici, i přes průběžnou obnovu zařízení a vybavení, prostor jen pro jedno vlastní oddělení. K zájmovému vzdělávání byly využívány kmenové třídy ZŠ. Zde byly zaznamenány rezervy v kvalitě vybavení, her a pomůcek. Škola již zahájila realizaci projektu pro zřízení dalších dvou oddělení. K zájmovému vzdělávání byly navíc využívány další prostory školy, které možnosti školní družiny částečně kompenzovaly.

Žáci jsou pravidelně seznamováni s pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví i s možnými riziky vyskytujícími se ve škole i při činnostech organizovaných mimo ni v souladu s tématy a realizovanými aktivitami. V uplynulém období bylo evidováno zvýšené množství úrazů, zejména ve výuce tělesné výchovy. Jednalo se o lehčí úrazy, které škola vyhodnotila jako následek zhoršené fyzické kondice a sníženou schopností koordinace žáků. Na jednáních pedagogické rady se problematika úrazovosti projednávala, ale bez konkretizace postupů, opatření nebo identifikace rizikových míst.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání na obou stupních ZŠ probíhalo v klidné, přátelské atmosféře založené na vzájemném respektu mezi žáky a pedagogy. Žáci neměli obavu obrátit se na učitele s dotazem nebo vyjádřit svůj názor a byli k učení svými pedagogy citlivě povzbuzováni. Společným znakem většiny sledovaných hodin byla zdařilá úvodní motivace, využívání učebních pomůcek a materiálů podporujících názornost a aktivitu žáků. V menší míře bylo zaznamenáno účelné využití didaktické a digitální techniky, zejména samotnými žáky k vyhledávání a třídění informací a podpoře kritického myšlení. Informace byly žákům zejména na druhém stupni předkládány bez nutnosti jejich rozboru, hodnocení.

Ve sledované výuce žáci nebyli cíleně vedeni k práci s informačními zdroji za účelem rozvoje jejich informační gramotnosti. Taktéž využívání mezipředmětových vztahů pro upevnění a utřídění učiva bylo zaznamenáno jen ojediněle. K aktivizaci žáků na prvním stupni přispívalo přiměřené tempo, střídání činností, změny forem práce a zařazování relaxačních chviliek hudebních nebo pohybových. Žáci projevovali zájem o výuku a aktivně se jí účastnili. Učitelům se dařilo vést žáky i k obsahově náročnější komunikaci a tím vytvářeli dobré příležitosti pro rozvoj jejich komunikativních dovedností. Vhodnou volbou obsahu učiva a kvalitních učebních materiálů se dařilo rozvíjet jejich čtenářskou a matematickou gramotnost. Vzdělávání na druhém stupni ZŠ bylo zaměřeno zejména na osvojování a upevňování základního učiva, prohlubování vědomostí jednotlivých žáků a i zde učitelé volili pestré metody a formy práce včetně podpory spolupráce. Docházelo tak neformálně k rozvoji sociálních dovedností žáků. K záměrnému rozvoji dalších klíčových kompetencí ale docházelo spíše ojediněle. Výuka cizích jazyků probíhala v přiměřené míře v cílovém jazyce, což udržovalo pozornost a aktivitu žáků. Při upevňování znalostí základních gramatických struktur učitelé probírané gramatické jevy vhodně propojili s jejich využitím v běžné komunikaci. I v českém jazyce byl kladen důraz na prohlubování jazykových a čtenářských dovedností, byly zařazeny aktivity vhodné pro sebehodnocení, vzájemné hodnocení a práce s chybou byla vhodným prostředkem pro další učení. V přírodovědných předmětech byla názornost výuky podpořena prezentací, demonstračním pokusem, pozorováním, propojením učiva do reálných situací, učitelé vhodně využili i zkušenosti některých žáků. Jejich aktivita a bezprostřednost ještě více podporovala efektivitu vzdělávání. Podpora asistentek pedagoga byla přínosná pro přítomné žáky se SVP i ostatní žáky třídy. V menší míře byla v hodinách uplatňována diferenciací výuky vzhledem k individuálním zájmům, nadání a schopnostem žáků, většinou všichni plnili stejné úkoly. Ve většině hodin chyběl jasně definovaný cíl, práce s ním a hodnocení jeho splnění. V závěru vyučovacích hodin si jen někteří učitelé ponechali dostatek prostoru pro shrnutí učiva a zhodnocení plnění výukových cílů a žáky samotné do této činnosti učitelé téměř nezapojovali. Pokud se objevilo sebehodnocení žáků, bylo spíše sumativní, vzájemné žákovské hodnocení jako účinný formativní prvek bylo zařazeno ojediněle, stejně tak cílené formativní hodnocení.

Vzdělávání ve školní družině bylo zaměřeno na odpočinkové, zájmové a rekreační činnosti. Celkové příjemné klima bylo dáno především profesionálním a empatickým přístupem vychovatelek. Žáci byli vedeni k aktivnímu trávení volného času, ale cílené aktivity založené na promyšleném plánování zaznamenány nebyly. Žáci se dle svých zájmů a aktuálních potřeb věnovali kreativním činnostem, stolním a jiným drobným hrám, při kterých docházelo, kromě odpočinku, také k rozvoji sociálních dovedností. Při pobytu venku byl ponechán prostor k volným aktivitám i k organizovaným hrám. To přispívalo k žádoucí relaxaci. Vychovatelky žáky citlivě usměrňovaly a přispívaly tak k jejich osobnostnímu rozvoji. Pro cílený individuální rozvoj měli žáci možnost navštěvovat zájmové kroužky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Podklady pro hodnocení získávali učitelé především soustavným sledováním výkonů a projevů žáků při jejich práci. Ke zjišťování úrovně jejich znalostí a dovedností využívali nejčastěji různé druhy zkoušek, testů a ústního prověřování, jen v malé míře využívali žákovská portfolia. K vyhodnocování vzdělávacích výsledků byly využívány rovněž externí nástroje, na zjištění bylo adekvátně reagováno a byla přijata vhodná opatření (v posledních letech např. přidáním hodin matematiky na druhém stupni).

Zákonní zástupci žáků byli o výsledcích vzdělávání v dostatečné míře informováni prostřednictvím školního elektronického informačního systému, na třídních schůzkách, měli možnost i individuálních konzultací s jednotlivými vyučujícími. Žáci dostávali pravidelnou zpětnou vazbu využitelnou pro další vzdělávání. Neměli však k dispozici papírové žákovské knížky, což do jisté míry snižovalo, především v nižších ročnících, jejich přehled o dosahovaných výsledcích a tím i jejich motivaci k dalšímu učení. Na doporučení školských poradenských zařízení bylo na vysvědčení u některých žáků využíváno slovní hodnocení. Tato forma však v konkrétních případech vykazovala mnohé formalismy a neměla charakter formativního hodnocení, které by žákům poskytovalo srozumitelnější a využitelnou zpětnou vazbu k jejich dalšímu učení.

Škola měla vypracovanou strategii předcházení školní neúspěšnosti, která byla účinná. To potvrdily dosahované dobré výsledky v posledních letech. Realizovala různé formy doučování pro žáky ohrožené školním neúspěchem, neměla neprospívající žáky. Učitelé vhodně využívali zkušeností z období distančního vzdělávání a pokračovali ve využívání elektronického výukového systému ke sdílení materiálů nebo k zadávání další domácí práce. V posledních letech nemuseli řešit závažné kázeňské přestupky, udělené pochvaly převažovaly nad kázeňskými opatřeními. Škola sledovala úspěšnost svých žáků při přijímacím řízení na střední školy, většina žáků byla přijata na víceletá gymnázia.

Pro podporu zájmů žáků, rozvoj jejich klíčových kompetencí a funkčních gramotností škola realizovala různé aktivity. Žáci se účastnili soutěží, předmětových olympiád ve školních i okresních kolech, sběrových akcí na podporu environmentální výchovy aj. Ve škole fungoval školní parlament, který podporoval osobnostní a sociální rozvoj žáků, včetně podpory demokratických hodnot. Vzdělávání žáků bylo vhodně doplňováno nabídkou zájmových kroužků organizovaných školou nebo ve spolupráci s dalšími organizacemi. Další výhody škole přináší účast a podílení se na projektech, spolupráce se zřizovatelem, školskými poradenskými zařízeními, základní uměleckou školou, okolními mateřskými školami, školskou radou a dalšími partnery včetně rodičů žáků. Tyto aktivity obohacují výuku a přispívají k naplňování vzdělávacích záměrů školy.

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekční činnosti došlo k nárůstu počtu žáků až o jednu čtvrtinu.
- Škola zavedla vnitřní elektronický informační systém.
- Školní poradenské pracoviště bylo posíleno o pozici speciálního pedagoga.
- Školní družina byla rozšířena o jedno oddělení.
- Dochází k průběžné modernizaci prostor i materiálního vybavení školy.

Silné stránky

- Vstřícný přístup pedagogů, vzájemná spolupráce a celkové klima ve škole bylo pro žáky důležitým faktorem pro budování důvěry a pocitu bezpečí během vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Žáci nebyli v dostatečné míře vedeni ke kritickému myšlení, k využívání informačních a komunikačních technologií a dalších zdrojů při vyhledávání a zpracovávání informací.
- V menší míře se pedagogům dařila práce s výchovně vzdělávacími cíli. Zejména v závěru hodin nebyly cíle dostatečně vyhodnocovány, což snižovalo efektivitu poskytovaného vzdělávání zejména na 2. stupni základní školy.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vést žáky k efektivnímu využívání informačních a komunikačních technologií jako prostředku k získávání, třídění a vyhodnocování informací.
- V průběhu hodin a zejména v jejich závěru zařazovat aktivity zaměřené na hodnocení plnění cílů.
- Propojit vizi zájmového vzdělávání s vizí a koncepcí školy, výchovu dlouhodobě plánovat a realizovat na základě promyšlených strategií, realizovat další vzdělávání vychovatelek v oblasti moderních metod práce s žáky.
- Zajistit žákům vhodné prostory pro převlékání do hodin tělesné výchovy.
- Identifikovat riziková místa a aktivity, při kterých dochází k úrazům žáků. Přijmout vhodná opatření ke zlepšení a ověřit jejich účinnost.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Rámcový plán práce na školní rok 2021/2022. Koncepční záměry a strategické cíle školy
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola na míru“ platný od 1. 9. 2020
3. Školní řád ZŠ Brno, nám. Míru 3, p. o. platný od 1. 9. 2020
4. Záznamy z pedagogických rad a operativních porad ve školním roce 2020/2021, 2021/2022
5. Hospitační záznamy ve školním roce 2021/2022
6. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2021/2022
7. Rozvrhy hodin tříd ZŠ ve školním roce 2021/2022

8. Písemné a grafické výstupy žáků (vzorek)
9. Školní vzdělávací program školní družiny platný od 1. 9. 2021
10. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2021
11. Přehled výchovně vzdělávací práce, třídní knihy pro školní rok 2021/2022
12. Dokumentace školního poradenského pracoviště: Program poradenských služeb školního poradenského pracoviště na školní rok 2021/2022, Zápisy z jednání v rámci primární prevence nežádoucích jevů ve škole, Deník školního metodika prevence, rozvrh přímé pedagogické činnosti školní speciální pedagožky, vyhodnocení poskytování podpůrných opatření, platná Doporučení školského poradenského zařízení pro vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, Rozhodnutí o povolení vzdělávání žáka podle IVP, Individuální vzdělávací plán (vzorek)
13. Školní matrika vedená elektronicky v aktuálním školním roce (náhled)
14. Elektronický školní informační systém (třídní knihy, hodnocení, žákovské knížky)
15. Výkazy M3 o základní škole, R 13-01 o ředitelství škol a Z2 všechny podle stavu k 30. 9. 2021, přehled Pedagogičtí pracovníci
16. Seznam žáků doučování 2021/22, Seznam žáků s PO / k 1. 9. 2021 (školní rok 2021/2022), Žáci s PO1 – podpora ve vyučování, Seznam žáků s PO1 – PI (navrhované školou) 2021/22, Další žáci s PO1 – bez PI nebo doučování, zohledňování ve vyučování, Žáci s PO s odlišným mateřským jazykem
17. Dokumentace k zápisu dětí k plnění povinné školní docházky a k přestupům žáků (vzorek)
18. Dokumentace k finančním podmínkám, zabezpečení školního stravování a zajištění bezpečnosti žáků
19. Inspekční zpráva Čj. ČŠIB-1182/14-B
20. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021 schválená Školskou radou dne 1. 11. 2021
21. Autoevaluace školy za období 2020/2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Šárka Macháčová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Šárka Macháčová v. r.

PhDr. Jiří Wasserburger, školní inspektor

PhDr. Jiří Wasserburger v. r.

Mgr. Jakub Mojžíš, školní inspektor

Mgr. Jakub Mojžíš v. r.

Mgr. Marcela Hanáková, školní inspektorka

Mgr. Marcela Hanáková v. r.

Bc. Olga Karmazínová, kontrolní pracovnice

Bc. Olga Karmazínová v. r.

Mgr. Marcela Karasová, školní inspektorka

Mgr. Marcela Karasová v. r.

V Brně 19. dubna 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Kateřina Julínková,
ředitelka školy

Mgr. Kateřina Julínková v. r.

V Brně 27. dubna 2022